

HİKMET-AKADEMİK EDEBİYAT DERGİSİ
[JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE]
VEFATININ 100. YILINDA
ALİ EMİRİ ÖZEL SAYISI
YIL 10, EYLÜL 2024

Yağmur AKBABA

*Dicle Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi
Diyarbakır/TÜRKİYE
yagmurakbb12@gmail.com
ORCID*

KİTÂBİYÂT / BOOK REVIEW

**Eser: MARDİN ARTUKLU
MELİKLERİ TARİHİ**

Makale Türü: Kitap Tanıtım ve Değerlendirme	Article Information: Book Review
Yükleme Tarihi: 02.06.2024	Received Date: 02.06.2024
Kabul Tarihi: 30.08.2024	Accepted Date: 30.08.2024
Yayınlanma Tarihi: 30.09.2024	Date Published: 30.09.2024

İntihal / Plagiarism

Bu makale **turnitin** programında taranmıştır.
This article was checked by **turnitin**.

Atıf/Citation

Akbaba, Yağmur. "Mardin Artuklu Melikleri Tarihi". (Kitap Tanıtımı ve Değerlendirme). *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi [Journal of Academic Literature]* Vefatının 100. Yılında Ali Emîri Özel Sayısı, (Eylül 2024), 1064-1066.

Akbaba, Yağmur. "Mardin Artuklu Melikleri Tarihi". (Book Review). *Hikmet-Journal of Academic Literature* Special Issue on the 100th Anniversary of Ali Emîri's Death, (September 2024), 1064-1066.

10.28981/hikmet.1494647

h

HİKMET-AKADEMİK EDEBİYAT DERGİSİ
[JOURNAL OF ACADEMIC LITERATURE]
VEFATININ 100. YILINDA
ALİ EMİRİ ÖZEL SAYISI
YIL 10, EYLÜL 2024

Yağmur AKBABA

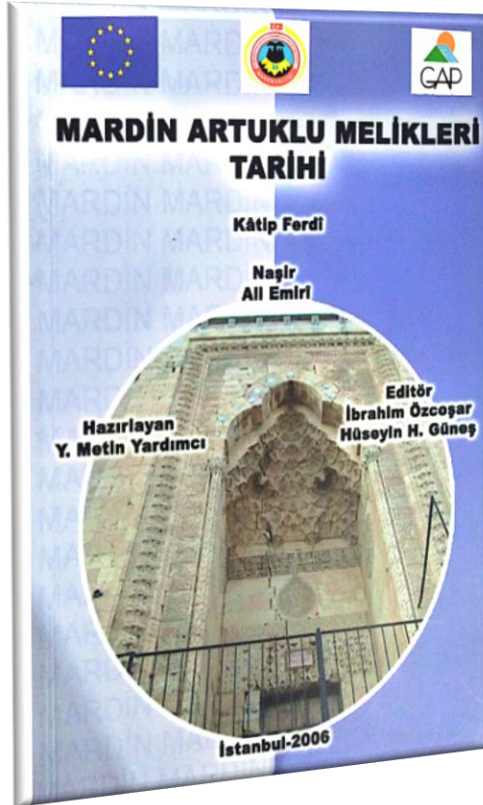
KİTÂBİYÂT/BOOK REVIEW

MARDİN ARTUKLU MELİKLERİ TARİHİ

Naşir: Ali Emiri

Hazırlayan: Yusuf Metin YARDIMCI

Mardin Tarihi İhtisas Kütüphanesi Yayını 2, İstanbul, 2006, 124 s. ISBN: 975-585-599-8

Ali Emîrî (1858-1924) Osmanlı medeniyetinin son dönemlerinde yetişmiş nevi şahsına münhasır ilim, fikir ve sanat adamıdır.

Ali Emîrî, Osmanlı kültür ve edebiyat mirasına ait yüzlerce şairi unutulmaktan kurtaran, on binlerce yazma eseri gelecek nesillerin istifadesine sunmuş sorumluluk bilinciyle hareket eden şahsiyettir.

Ali Emîrî takdim yazısıyla neşretmekte olduğu eserin hikâyesini anlatarak başlamaktadır.

Eser, Kâtip Ferdi imzasıyla 1537 senesinde kaleme alınmıştır. Emîrî, 1915-16 yılında esere bir takım ilaveler yaparak yeniden neşre hazırlamıştır.

Eser Osmanlıca neşredilmiştir. İstanbul'da Kader Matbaası'nda eserin başında Ali Emîrî'nin giriş yazısıyla okuyucuya sunulmuştur.

Tanıtmaya çalıştığımız eser 2006 yılında Yusuf Metin Yardımcı, İbrahim Özçoşar, Hüseyin H. Güneş editörlüğünde hazırlanan eser Naşir Ali Emîrî'nin tertip ettiği Mardin Artuklu Melikleri Tarihi adlı eserin günümüz harfleriyle yeniden neşridir.

Eser, karton kapak ve birinci hamur kâğıda basılmıştır. İçindekiler kısmından sonra eser takdim yazısı, sunuş ile başlamaktadır. Daha ilk sayfada naşirlerle ilgili yapılmış çalışma hacimli bir dipnotla araştırmacıların dikkatine sunulmaktadır. Bu bölümde Ali Emîrî'nin eseri bulduktan sonra düzeltme ve ilavelerle beraber baskıya alındığını, Mardin Artuklu Hükümdarlarının yer aldığı eserden kesitlerle “Mardin Artuklu Melikleri Tarihi'nin” önemine değinmiştir.

Eser, Naşir'in ön sözüyle başlamaktadır. Ali Emîrî 1875 senesinde Diyarbakır'dan Mardin'e hava değişimi için gittiğini, üç sene müddetle ikamet ettiğini aktarmaktadır. Emîrî, eserden şöyle bahsetmektedir; “Mardin'de bulunduğum esnada gerek Artuklu meliklerinin, gerek başka meliklerin cami ve yapıları üzerindeki kitabelerine merak salarak epeyce şeyleri kaydedip yazmışım. Bir gün Mardin'in eski müftüsü Hacı Kemalettin Efendi'den Mardin'e dair bir tarih olduğunu haber aldım. Müsaadelerini alarak bir Cuma günü giderek söz edilen tarih kitabını gördüm. Gerçekten Kâtip Ferdi imzalı bir zat tarafından "Artuklu Meliklerine " dair 1537 senesinde Türkçe olarak yazılmış mücez ve muhtasar bir tarih idi. Eserin bir suretini derhal kopyasını çıkarmışım” sözleriyle bu eseri tanıtır.

Eserde dönemin on altı Artuklu Hükümdarlarına yer verilmiştir. Her bir hükümdarın yaşadığı dönem ve yaptıkları görevler anlatılmaktadır. Eserin içerisindeki metinler ve bunların ehemmiyetine dair kısa bilgilere yer verilmiş, dipnotlarla okuyucuya bu anlamda rehberlik edilmiştir.

Hazırlayıcılar, metni günümüz alfabesine aktarırken metnin dil hususiyetlerine bağlı kalmışlardır. Eserin günümüz alfabesine aktarılmış tıpkıbasım haline de yer verilmiştir.

Manzumelerin daha kolay anlaşılması için eserin son kısmında bir sözlük hazırlanmıştır. Aynı zamanda kadim memleketin tarihi fotoğrafları merak uyandırmıştır. Ahmet Yardımcıya ait bir şiirle okuyucuya Mardin'i tanıtmış, kılavuzluk görevini üstlenmiştir.

Çalışmanın bizce teknil edilmesi gereken tek yönü, *Kaynakça* kısmının okura kolaylık sağlayacak bir yöntemle yeniden oluşturulması gerektiğidir. Kaynakça bölümünün eserin son kısmında detaylı bir şekilde tekrar yer verilmesi mecmua çalışmak isteyen araştırmacıları yönlendirme açısından önem arz etmektedir. Yusuf Metin Yardımcı'nın bu çalışması saha araştırmalarına kaynaklık edecek ve günümüz okuruyla buluşturacak bir eser olmuştur. Yazarı bu titiz çalışmasından dolayı teşekkür ediyor, eserin dil ve edebiyat sahasına katkı sunmasını temenni ediyoruz.